

Štvrtok 12. marca 2009

24. konštatuje nerovnomerný pokrok v odvetví poľnohospodárstva, v rámci ktorého sa zlepšila situácia v oblasti politiky kvality a ekologického poľnohospodárstva, ale musí dôjsť k zlepšeniu schopnosti využívať fondy pre rozvoj vidieka; zdôrazňuje, že na dosiahnutie hladkého prechodu k režimu spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a na obmedzenie sociálnych vplyvov tohto prechodu na minimum je treba posilniť kapacitu verejnej správy a zintenzívniť reformy systému podpory poľnohospodárstva;

25. vyzýva chorvátske orgány, aby preukázali primerané čerpanie finančných prostriedkov EÚ určených na predvstupovú pomoc a aby na všetkých úrovniach – centrálnej, regionálnej a miestnej – vybudovali štruktúry a know-how potrebné na prijímanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov a z kohézneho fondu EÚ;

Regionálna spolupráca

26. vyjadruje hlboké poľutovanie nad zablokovaním prístupových rokovaní počas značného obdobia z dôvodu bilaterálnych otázok;

27. zdôrazňuje, že bilaterálne otázky by nemali byť prekážkou pokroku v prístupových rokovaníach, pokiaľ sa tieto rokovania nevyužijú na zamedzenie konečnému vyriešeniu týchto otázok; naliehavo však vyzýva chorvátsku vládu a vlády susedných krajín, aby urýchlene vyriešili všetky otvorené otázky;

28. zdôrazňuje, že dobré susedské vzťahy zostávajú kľúčovým prvkom procesu európskej integrácie a vyzýva Chorvátsko a jeho susedov, aby aktívne podporovali spoluprácu v regióne a aby sa vo väčšej miere zapájali do projektov cezhraničnej spolupráce;

29. pripomína neformálnu dohodu, ktorú dosiahli premiéri Chorvátska a Slovinska 26. augusta 2007 o predložení ich sporu o hranice medzinárodnému orgánu, víta ochotu Chorvátska a Slovinska prijať ponuku Komisie pôsobiť v úlohe sprostredkovateľa a domnieva sa, že toto sprostredkovanie by sa malo zakladať na medzinárodnom práve; v tejto súvislosti očakáva rýchly pokrok pri rozhovoroch o pristúpení;

*

* *

30. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vláde a parlamentu Chorvátska.

Správa o pokroku Turecka za rok 2008

P6_TA(2009)0134

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. marca 2009 o správe o pokroku Turecka za rok 2008

(2010/C 87 E/28)

Európsky parlament,

— so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2008 zverejnenú 5. novembra 2008 (SEK(2008)2699),

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia z 27. septembra 2006 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k pristúpeniu ⁽¹⁾, z 24. októbra 2007 o vzťahoch EÚ – Turecko ⁽²⁾ a z 21. mája 2008 o správe o pokroku Turecka za rok 2007 ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 306 E, 15.12.2006, s. 284.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 263 E, 16.10.2008, s. 452.

⁽³⁾ Prijaté texty, P6_TA(2008)0224.

Štvrtok 12. marca 2009

- so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou ⁽¹⁾ (prístupové partnerstvo), ako aj na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,
 - so zreteľom na článok 103 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 potom, čo Rada schválila rokovací rámec, a keďže začiatok týchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom,
- B. keďže Turecko sa zaviazalo k reformám, dobrým susedským vzťahom a postupnému približovaniu k EÚ a keďže toto úsilie by sa malo chápať ako príležitosť Turecka ďalej sa modernizovať,
- C. keďže úplný súlad so všetkými kodanskými kritériami a integračná kapacita EÚ podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 zostávajú základom pre vstup do EÚ, ktorá je spoločenstvom založeným na spoločných hodnotách,
- D. keďže Komisia dospela k záveru, že rok 2008 poznačilo značné politické napätie a že turecká vláda napriek silnému mandátu nepredložila konzistentný a komplexný program politických reforiem,
- E. keďže Turecko doteraz nevykonalo ustanovenia vyplývajúce z dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu k tejto dohode,
- F. keďže v roku 2008 boli otvorené štyri rokovacie kapitoly,
1. je znepokojený tým, že v Turecku dochádza už tri po sebe nasledujúce roky k nepretržitému spomaľovaniu reformného procesu, a vyzýva tureckú vládu, aby preukázala politickú vôľu pokračovať v reformnom procese, ku ktorému sa zaviazala v roku 2005; zdôrazňuje, že táto modernizácia je v prvom rade a predovšetkým v záujme samotného Turecka a na prospech celej tureckej spoločnosti;
 2. je znepokojený neustálou polarizáciou v rámci tureckej spoločnosti a medzi hlavnými politickými stranami, ktorá sa v priebehu roku 2008 prehĺbila a mala negatívny vplyv na fungovanie politických inštitúcií a proces reforiem;
 3. zdôrazňuje, že politické reformy sú základom reformného procesu a víta skutočnosť, že turecká vláda pripravila a schválila Národný program pre prijatie acquis;
 4. naliehavo žiada vedúcich predstaviteľov politických strán, aby sa skutočne snažili o dialóg a aby sa – ochotní pristúpiť na kompromis – dohodli na programe reforiem v záujme modernizácie Turecka smerom k stabilnej, demokratickej, pluralitnej, sekulárnej a prosperujúcej spoločnosti, ktorá bude založená na dodržiavaní ľudských práv a základných slobôd a bude sa opierať o zásady právneho štátu;

(1) Ú. v. EÚ L 51, 26.2.2008, s. 4.

Štvrtok 12. marca 2009

I. Plnenie kodanských kritérií*Demokracia a právny štát*

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že počiatočné úsilie o komplexnú reformu ústavy vyústilo do sporu týkajúceho sa problematiky šatiek a spôsobilo ďalšiu polarizáciu spoločnosti; vyzýva tureckú vládu, aby opäť začala pracovať na novej civilnej ústave, ktorej základom by bola ochrana ľudských práv a základných slobôd, a naliehavo žiada vládu, aby zabezpečila, že politické strany a občianska spoločnosť, ako aj etnické a náboženské menšiny budú do tohto ústavného procesu úzko zapojené;

6. je znepokojený tým, že v roku 2008 boli voči dvom parlamentným stranám začaté súdne konania týkajúce sa zákazu činnosti, a najmä stále nedoriešeným prípadom Strany pre demokratickú spoločnosť (DTP); zdôrazňuje, že je potrebné prioritne upraviť právne predpisy týkajúce sa politických strán s cieľom plne ich zladíť s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) a odporúčaniami Benátskej komisie Rady Európy;

7. vyzýva turecké orgány, aby podnikli všetky kroky k tomu, aby umožnili všetkým stranám, ktoré sa zúčastňujú volieb, účasť vo volebnej komisii;

8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa nedosiahol žiaden pokrok, pokiaľ ide o zavedenie plných systematických funkcií civilného dohľadu nad armádou a o posilnenie parlamentnej kontroly nad vojenskou a obrannou politikou;

9. berie na vedomie pokrok dosiahnutý v oblasti rozvoja stratégie reformy súdnictva; poukazuje však na naliehavú potrebu ďalšieho systematického úsilia o zvýšenie nestrannosti a profesionality sudcovského zboru, ktorá by zabezpečila, že sudcovia sa zdržia zasahovania do politickej diskusie a budú dodržiavať normy Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDEL);

10. ľutuje, že nebol dosiahnutý žiaden pokrok, pokiaľ ide o zriadenie úradu ombudsmana; berie na vedomie negatívne rozhodnutie ústavného súdu o zákone o ombudsmanovi a naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby čo najskôr ako to bude možné opätovne zaviedla potrebnú legislatívu na zriadenie tohto úradu tak, ako ho v minulosti podporila vláda aj parlament;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že turecká vláda nepredstavila žiadnu komplexnú protikorupčnú stratégiu; zdôrazňuje potrebu posilniť parlamentný dohľad nad verejnými výdavkami a prijať nové právne predpisy týkajúce sa dvora audítorov;

12. víta začatie súdneho konania voči osobám obvineným z členstva v zločineckej organizácii Ergenekon; nabáda príslušné orgány, aby pokračovali vo vyšetrovaní a v plnej miere odhalili sieť tejto organizácie, ktoré siahajú do štátnych štruktúr; je znepokojený správami o zaobchádzaní s obžalovanými v tomto prípade; naliehavo žiada turecké orgány, aby im zabezpečili spravodlivý proces a dôsledne dodržiavali zásady právneho štátu;

Ľudské práva a rešpektovanie a ochrana menšín

13. ľutuje, že sloboda prejavu a sloboda tlače stále nie sú v Turecku v plnej miere chránené; zastáva názor, že slobode tlače v demokratickej a pluralitnej spoločnosti neprospievajú ani časté zákazy internetových stránok ani nátlak a súdne procesy voči kritickej tlači; je tiež toho názoru, že úprava článku 301 trestného zákonníka, prijatá v apríli 2008, nebola dostatočná, pretože ľudia sú naďalej prenasledovaní za vyjadrovanie svojich nenásilných názorov, a to na základe článku 301 ako aj ďalších článkov trestného zákonníka, protiteroristického zákona alebo tlačového zákona, ako napr. laureátka Sacharovovej ceny za slobodu myslenia za rok 1995 Leyla Zana; pripomína, že v záujme zabezpečenia toho, aby sa plne dodržiavala sloboda prejavu v súlade so zásadami EDLP, je potrebné zrušenie článku 301, ako aj zásadná reforma trestného zákonníka a ďalších zákonov, ktoré sa využívajú na svojvoľné obmedzovanie nenásilných názorov;

Štvrtok 12. marca 2009

14. víta ospravedlnenie ministra spravodlivosti Mehmeta Aliho Sahina v mene vlády adresované rodine Engina Cebera, ktorý zomrel vo väzení v dôsledku zlého zaobchádzania; spolu s Výborom pre ľudské práva tureckého parlamentu vyjadruje obavu nad zlyhaním súdnictva, pokiaľ ide o trestné stíhanie prípadov mučenia a zlého zaobchádzania, ktorých počet narastá; vyzýva tureckú vládu, aby vyvinula ďalšie systematické úsilie na odstránenie mučenia a zlého zaobchádzania, a to tak v oficiálnych zariadeniach na zadržiavanie ako aj mimo nich, a ukončila kultúru beztrestnosti; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že hodnovernosť tohto úsilia by výrazne zvýšila ratifikácia a implementácia Opčného protokolu Dohovoru OSN proti mučeniu; vyjadruje tiež obavu nad nadmerným použitím policajnej sily pri riešení verejných demonštrácií;

15. víta prácu, ktorú vykonal vyšetrovací výbor pre ľudské práva tureckého Veľkého národného zhromaždenia pri vyšetrovaní mučenia a zlého zaobchádzania vo väzniciach a vraždy novinára Hranta Dinka; naliehavo žiada turecké orgány, aby sa v plnej miere a podrobne zaoberali závermi správ tohto výboru, ako aj závermi správy inšpekčnej komisie predsedu vlády; domnieva sa tiež, že hypotéza o účasti Ergenekonu by sa mala brať vážnejšie pri posudzovaní nevyriešených prípadov, akým je napríklad vražda Hranta Dinku;

16. Víta prijatie zákona o nadáciách vo februári 2008 a oceňuje hodnotenie Komisie, podľa ktorého zákon o nadáciách rieši mnoho nedoriešených otázok súvisiacich s majetkom nemuslimských komunit; naliehavo žiada tureckú vládu, aby zabezpečila, že zákon sa bude uplatňovať v súlade s judikatúrou EŠLP, a aby sa zaoberala doteraz nedoriešenými otázkami majetku zhabaného a predaného tretím stranám, ako aj majetku nadácií, ktoré sa pred prijatím nových právnych predpisov zlúčili;

17. pripomína, že je stále potrebný právny rámec v súlade s judikatúrou EŠLP, aby všetky náboženské komunity mohli pôsobiť bez zbytočných obmedzení, najmä pokiaľ ide o ich právne postavenie, vzdelávanie duchovných, voľby predstavených, náboženskú výchovu a budovanie miest pre konanie bohoslužieb; nabáda turecké orgány, všetky politické strany, občiansku spoločnosť a príslušné komunity, aby sa zapojili do vytvárania prostredia, ktoré prispieje k plnému dodržiavaniu slobody náboženského vyznania v praxi; opakuje svoju výzvu na okamžité znovuoživenie gréckeho pravoslávneho seminára v Chalki a na používanie cirkevného titulu ekumenický patriarcha na verejnosti; víta prebiehajúce rozhovory vlády a vedúcich predstaviteľov Alevitov o dlhodobo nevyriešených otázkach, akými sú alevitské miesta na konanie bohoslužieb a vytvorenie pamätníka pripomínajúceho Sivaskú masakru, a vyzýva tureckú vládu, aby sa bez meškania zaoberala ich obavami a zrušila povinnosť navštevovať štátne hodiny náboženstva; ľutuje plánované vyvlastnenie Sýrskeho pravoslávneho kláštora Sv. Gabriela v Tur Abdine a súdne konania voči zástupcom kláštora;

18. vyzýva tureckú vládu, aby prioritne začala politickú iniciatívu napomáhajúcu trvalé urovanie kurdskej otázky, pričom táto iniciatíva sa musí zaoberať hospodárskymi a sociálnymi príležitosťami pre občanov kurdskeho pôvodu a zreteľne zlepšiť ich kultúrne práva vrátane skutočných možností učiť sa kurdčinu v rámci verejného aj súkromného vzdelávacieho systému a používať ju vo vysielaní a v prístupe k verejným službám, a aby umožnila voleným predstaviteľom používať v komunikácii s voličmi druhý jazyk okrem turečtiny; víta odštartovanie 24-hodinového verejného televízneho kanála v kurdskom jazyku od 1. januára 2009;

19. odsudzuje násilie páchané Kurdskou stranou pracujúcich (PKK) a inými teroristickými skupinami na území Turecka; znovu pripomína svoju solidárnosť s Tureckom v boji proti terorizmu a opätovne vyzýva PKK, aby vyhlásila a dodržiavala okamžité a bezvýhradné prímerie;

20. naliehavo žiada DTP a všetkých jej zvolených členov, aby sa jasne distancovali od teroristickej PKK od jej používania násilia a vyzýva všetky strany, aby prispeli k riešeniu, ktoré posilní stabilitu, prosperitu a integritu tureckého štátu;

Štvrtok 12. marca 2009

21. berie na vedomie, že turecká vláda sa rozhodla dokončiť projekt v juhovýchodnej Anatólii v záujme rozvoja juhovýchodného Turecka; poukazuje však na sociálne, ekologické, kultúrne a geopolitické dôsledky vrátane dôsledkov na zásoby vody v susediacich štátoch, Iraku a Sýrii, a vyzýva vládu, aby pri práci na tomto projekte plne zohľadnila uvedené otázky, chránila práva postihnutého obyvateľstva a zabezpečila úzku spoluprácu s miestnymi a regionálnymi orgánmi; vyzýva Komisiu, aby predložila štúdiu o tomto projekte a o jeho dôsledkoch;

22. opakuje, že európske hodnoty pluralizmu a rôznorodosti zahŕňajú v súlade so Zmluvou z Lausanne (1923) rešpektovanie oveľa širšej definície menšín, než je tá, ktorú prijalo Turecko; je znepokojený pretrvávajúcím nepriateľstvom a násilím voči menšinám; vyjadruje znepokojenie nad tým, že Turecko nedosiahlo žiadny pokrok, pokiaľ ide o zabezpečenie kultúrnej rozmanitosti a podporu rešpektovania a ochrany menšín v súlade s normami EDLP; naliehavo žiada tureckú vládu, aby nadviazala dialóg s vysokým komisárom OBSE pre národnostné menšiny, ktorý bol potrebný už dávno a ktorý by sa mal zameriavať na také otázky, akými sú zapojenie menšín do verejného života a vysielanie v jazykoch menšín;

23. vyzýva tureckú vládu, aby zakročila proti organizáciám a skupinám, ktoré rozpútávajú nevraživosť voči menšinám, a aby chránila všetky osoby, ktoré sú v ohrození a obávajú sa o svoj život, a zároveň aby sa trvalo usilovala o vytvorenie podmienok na dôsledné rešpektovanie základných ľudských práv a slobôd;

24. vyzýva tureckú vládu, aby hľadala riešenia na zachovanie bikultúrneho charakteru tureckých ostrovov Gökçeada (Imvros) a Bozcaada (Tenedos) a aby riešila problémy, s ktorými sa stretávajú príslušníci gréckej menšiny, pokiaľ ide o ich právo na vzdelanie a majetok;

25. víta zriadenie „Výboru pre rovnaké príležitosti pre ženy a mužov“ v rámci tureckého parlamentu; víta hodnotenie Komisie, podľa ktorého je právny rámec zaručujúci práva žien a rodovú rovnosť vo všeobecnosti zavedený; naliehavo však vyzýva tureckú vládu, aby zabezpečila jeho uplatňovanie tak, aby mal pozitívny vplyv na situáciu žien v Turecku; upozorňuje na blížiace sa miestne voľby ako na príležitosť napraviť nízke zastúpenie žien v politike;

26. je znepokojený tým, že počet ohlásených tzv. vrážd v mene cti v Turecku narastá a vyzýva turecké orgány a občiansku spoločnosť, aby zintenzívnili snahu zabrániť týmto vraždám, domácemu násiliu a núteným manželstvám; víta nárast počtu útulkov, ale naliehavo žiada efektívne a trvalo udržateľné politiky v rozpočtovej a personálnej oblasti a podporu pre ženy a ich deti potom, ako opustia útulky; žiada tureckú vládu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi bojovala proti nezákonnému obchodovaniu so ženami;

27. víta rozhodnutie najvyššieho odvolacieho súdu nepotvrdiť rozhodnutie o zákaze záujmovej skupiny Lambda Istanbul; naliehavo vyzýva vládu, aby zabezpečila zaručenie rovnosti bez ohľadu na pohlavie, rasový alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu;

Existencia fungujúceho trhového hospodárstva

28. víta hodnotenie Komisie, ktoré zaraďuje Turecko medzi krajiny s fungujúcim trhovým hospodárstvom;

29. konštatuje, že napriek spomaleniu hospodárskeho rastu Turecka v roku 2008 sú jeho celkové hospodárske výsledky dôkazom toho, že základy tureckého hospodárstva sú podstatne pevnejšie a jeho odolnosť je vyššia než pred niekoľkými rokmi; konštatuje, že svetová finančná kríza sa v tureckom bankovom systéme prejavila zatiaľ len v obmedzenej miere, znepokojuje ho však vplyv krízy na hospodársky rast; žiada Komisiu, aby osobitne informovala o dôsledkoch krízy na turecké hospodárstvo; vyzýva vládu Turecka, aby naďalej úzko spolupracovala s Medzinárodným menovým fondom a ďalšími medzinárodnými a európskymi finančnými inštitúciami;

Štvrtok 12. marca 2009*Schopnosť prijať záväzky vyplývajúce z členstva*

30. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko nesplnilo viacero záväzkov, ktoré prijalo v rámci colnej únie ES-Turecko, čo narúša vzájomné obchodné vzťahy;

31. poukazuje na to, že v rámci colnej únie je Turecko povinné rokovať a uzatvárať dohody o voľnom obchode s tretími štátmi, s ktorými EÚ takého dohody uzavrela; vyzýva Radu a Komisiu, aby Turecko zahrnuli do štúdií o hodnotení vplyvu budúcich dohôd o voľnom obchode medzi EÚ a tretími krajinami a ďalej posilňovali prenos informácií o stanovisku EÚ a stave rokovaní o týchto dohodách;

32. s poľutovaním konštatuje, že turecká vláda stále v plnej miere nevykonáva dohodu o pridružení ES-Turecko a jej dodatkový protokol; pripomína, že ak si Turecko do decembra 2009 nesplní záväzky, môže to ďalej vážne ovplyvniť proces rokovaní; vyzýva Radu, aby naďalej kontrolovala a skúmala napredovanie v oblastiach, ktorým sa venuje vyhlásenie Spoločenstva a jeho členských štátov z 21. septembra 2005 v súlade so svojimi závermi z 11. decembra 2006;

33. oceňuje pokrok, ktorý Turecko dosiahlo v oblasti vzdelávania a kultúry; opakuje, že poskytovanie prístupu k vzdelaniu nie je len dobrou stratégiou na zahrnutie menších, ale aj základom prosperujúcej a modernej spoločnosti; považuje plán otvorenia katedry arménskych a kurdských štúdií na tureckých univerzitách za známku dobrej vôle, po ktorej musia nasledovať konkrétne kroky;

II. Zvyšovanie prosperity*Posilňovanie sociálnej súdržnosti a zvyšovanie prosperity*

34. poukazuje na to, že sociálne orientované tržové hospodárstvo je základom sociálne súdržnej spoločnosti a jedným z kľúčov k stabilite a prosperite; v tejto súvislosti víta prijatie zákona o sociálnom poistení a všeobecnom zdravotnom poistení ako prínos k posilneniu sociálnej súdržnosti tureckej spoločnosti;

35. rovnako víta skutočnosť, že turecký parlament prijal v máji 2008 balík opatrení pre zamestnanosť zameraný na podporu pracovných príležitostí pre ženy, mládež a osoby s postihnutím; znepokojuje ho však pretrvávajúca ochabnosť trhu práce, na ktorom sa obyvateľstvo v produktívnom veku podieľa iba 43-percentnou mierou, a je mimoriadne znepokojený celkovým poklesom zamestnanosti žien; vyzýva tureckú vládu, aby prijala ďalšie opatrenia na vyriešenie problému neformálnej ekonomiky;

36. pripomína výzvy tureckej vláde, aby podnikla ďalšie konkrétne kroky na posilnenie postavenia žien v politickom, hospodárskom a sociálnom sektore, napríklad prostredníctvom dočasných opatrení na zvýšenie ich aktívnej účasti v politike; zdôrazňuje potrebu prijatia účinných opatrení na posilnenie prístupu žien k vzdelávaniu, ktorý spomedzi krajín OECD stále zostáva najnižší;

37. všíma si pokrok v oblasti ochrany zdravia; znepokojuje ho však, že o pokroku nemožno hovoriť v súvislosti s oblasťou duševného zdravia; dôrazne vyzýva turecké orgány, aby vyčlenili viac zdrojov na starostlivosť o duševné zdravie a našli riešenie problému nedostatočnej všeobecnej zdravotnej starostlivosti a starostlivosti o ľudí s duševnými poruchami v ústavoch a rehabilitačných strediskách; žiada, aby liečba detí a dospelých s duševnými poruchami v ústavoch plne rešpektovala ich ľudské práva;

38. vyjadruje poľutovanie, že sa nedosiahol žiadny pokrok v úprave právnych predpisov o právach odborových organizácií a vyzýva turecký parlament, aby prijal nový zákon o odborových organizáciách, ktorý by bol v súlade s dohovormi Medzinárodnej organizácie práce; vyjadruje poľutovanie, že napriek tomu, že predpisy o vytváraní odborov a členstve v nich boli v roku 2004 uvoľnené, činnosť odborových organizácií naďalej podlieha obmedzeniam; vyzýva turecké orgány, aby spolu s odborovými organizáciami našli riešenie, ktoré umožní, aby sa 1. mája mohli konať na námestí Taksim v Istanbule pokojné demonštrácie a aby sa rešpektovala sloboda združovania;

Štvrtok 12. marca 2009

39. opätovne poukazuje na potrebu riešenia problému rozdielov vo vývoji jednotlivých regiónov Turecka a medzi vidieckymi a mestskými oblasťami, ktorý predstavuje hlavnú prekážku prosperity tureckej spoločnosti; vyjadruje preto poľutovanie, že turecká vláda zatiaľ nepredstavila komplexnú stratégiu riešenia tohto problému, a sklamanie, že Komisia nepredložila žiadne informácie o prínose EÚ k takémuto strategickému plánovaniu v rámci nástroja predvstupovej pomoci, ako to požadoval Európsky parlament vo vyššie uvedenom uznesení z 21. mája 2008;

III. Budovanie dobrých susedských vzťahov

40. zdôrazňuje potrebu komplexného urovnania cyperskej otázky na základe rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN a zásad, na ktorých je založená EÚ; víta obnovenie záväzku politických predstaviteľov oboch strán k riešeniu prostredníctvom rokovaní, podporuje pokračujúce priame rokovania vedúcich predstaviteľov oboch cyperských komún a bude akceptovať každú dohodu, ktorú dosiahnu, ak bude v súlade so zásadami, na ktorých je založená EÚ vrátane štyroch základných slobôd s výnimkou dočasných prechodných výnimiek, a bude prijatá na základe referenda; vyzýva Turecko, aby pomohlo vytvoriť dobrú rokovaciu atmosféru tým, že stiahne turecké sily a umožní obom lídrom, aby slobodne rokovali o budúcnosti krajiny;

41. vyzýva Turecko, aby dodržiavalo svoje záväzky podľa medzinárodného práva, príslušných rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN a rozsudku ESEP vo veci štvrtej medzištátnej žiadosti Cypru voči Turecku, ktorá sa týka vyšetrovania osudov nezvestných osôb; naliehavo žiada všetky členské štáty EÚ, aby vyzvali Turecko k podniknutiu náležitých krokov hlavne v oblasti humanitárnych záležitostí;

42. podporuje väčšiu cezhraničnú spoluprácu miestnych orgánov, podnikateľov a iných miestnych partnerov so susednými členskými štátmi EÚ, Gréckom a Bulharskom;

43. víta komunikáciu a spoluprácu, ktorú za posledný rok nadviazali turecké a iracké orgány, vrátane kontaktov medzi tureckými a kurdskými regionálnymi samosprávami v severnom Iraku; vyzýva tieto orgány, aby vzájomnú spoluprácu naďalej prehľbovali, a tak zabezpečili, že iracká strana predíde útokom z irackého územia, zaručili stabilitu a prispeli k hospodárskemu rozvoju celého územia v turecko-irackom pohraničí; pripomína, že už v minulosti apeloval na tureckú vládu, aby pri protiteroristických akciách rešpektovala územnú celistvosť Iraku, ľudské práva a zásady právneho štátu, a aby zabezpečila, že nedôjde k stratám na životoch z radov civilistov;

44. víta návštevu prezidenta Güla v Arménsku v septembri 2008 na základe pozvania prezidenta Sarkisiana a vyjadruje nádej, že skutočne podporí atmosféru vhodnú na normalizáciu vzťahov medzi ich krajinami; vyzýva tureckú vládu, aby znovu otvorila svoje hranice s Arménskom a úplne obnovila s Arménskom politické a hospodárske vzťahy; opätovne vyzýva vlády Turecka a Arménska, aby začali proces zmierenia so zreteľom na súčasnosť aj minulosť a umožnili úprimnú a otvorenú diskusiu o minulých udalostiach; vyzýva Komisiu, aby tento zmierovací proces uľahčila;

45. oceňuje pokračujúce úsilie vlád Turecka a Grécka o zlepšenie dvojstranných vzťahov; opätovne pripomína, že zrušenie vojnového stavu, ktorý vyhlásilo turecké Veľké národné zhromaždenie v roku 1995, by bolo významným podnetom na ďalšie zlepšenie týchto vzťahov; pripomína, že Turecko sa zaviazalo k dobrým susedským vzťahom, a vyzýva tureckú vládu, aby vyvinula úprimné a intenzívne úsilie o mierové vyriešenie všetkých pretrvávajúcich sporov v súlade s Chartou OSN, ďalšími príslušnými medzinárodnými dohovormi a dvojstrannými dohodami a záväzkami;

IV. Posilnenie dvojstrannej spolupráce EÚ – Turecko

46. vyzýva Radu, aby zväžila otvorenie rokovaní o kapitolách, v ktorých Turecko podľa hodnotenia Komisie splnilo podmienky otvorenia;

Štvrtok 12. marca 2009

47. uvedomuje si úsilie Turecka stať sa križovatkou medzi Európou a Áziou v oblasti dodávok energie a úlohu, ktorú môže zohrať pre energetickú bezpečnosť Európy; oceňuje pokrok, ktorý Turecko dosiahlo v oblasti energetiky; pripomína svoje vyššie uvedené uznesenie z 24. októbra 2007, v ktorom podporil otvorenie rokovaní o tejto kapitole a vyjadruje poľutovanie, že v tejto otázke nedošlo k dohode v Rade; povzbudzuje Turecko, aby sa stalo plným členom v Európskom energetickom spoločenstve a tým posilnilo energetickú spoluprácu medzi EÚ a Tureckom, z ktorej môžu mať prospech všetky zúčastnené strany; vyzýva Turecko, aby plne podporovalo projekt výstavby plynovodu Nabucco, ktorý je európskym prioritným projektom, a očakáva skoré uzavretie medzivládnej dohody zameranej na prevádzkovanie plynovodu;

48. všíma si pokrok v oblasti migračnej a azylovej politiky; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Turecko od decembra 2006 neobnovilo rokovania o readmisnej dohode s ES, ktorej podpísanie je podmienkou pre dohodu o zjednodušení vízového režimu; vyzýva tureckú vládu, aby zintenzívnila spoluprácu s EÚ v oblasti riadenia migrácie, a to aj prostredníctvom riadneho vykonávania existujúcich dvojstranných readmisných dohôd a protokolov s členskými štátmi; konštatuje, že pokiaľ ide o súlad s vízovými zoznamami EÚ, nemožno hovoriť o pokroku; vyzýva Komisiu a tureckú vládu, aby začali rokovať o dohode o zjednodušení vízového režimu; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zjednodušili vízové obmedzenia pre cestujúcich *bona fide*, ako sú študenti, akademickí pracovníci alebo podnikatelia; vyzýva na úplné dodržiavanie ľudských práv žiadateľov o azyl a utečencov, ako aj na otvorený a neobmedzený prístup Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov do všetkých stredísk na zadržiavanie osôb;

49. víta spustenie novej generácie projektov v septembri 2008, ktoré sú zamerané na prehĺbenie dialógu medzi občianskou spoločnosťou v Turecku a v EÚ; žiada Komisiu, aby informovala o činnostiach vykonávaných v rámci dialógu občianskej spoločnosti EÚ-Turecko; opätovne pripomína výzvu tureckej vláde, aby občiansku spoločnosť užšie zapojila do reformného procesu;

50. všíma si, že Komisia má v úmysle vykonať hodnotenie vplyvu iba v niektorých oblastiach politiky⁽¹⁾; dôrazne vyzýva Komisiu, aby vydala komplexnejšiu štúdiu hodnotenia vplyvu nadväzujúcu na štúdiu z roku 2004 a bezodkladne ju predložila Európskemu parlamentu;

51. vyzýva tureckú vládu a justičné orgány, aby lepšie spolupracovali s členskými štátmi EÚ a príslušnými orgánmi v trestných veciach, v ktorých sa občania a obyvatelia EÚ stali obeťami podvodu, ako tomu bolo napríklad v prípade tzv. Zeleného fondu (islamský investičný fond so sídlom v Turecku) a v prípade charitatívnej organizácie Deniz Feneri so sídlom v Nemecku;

Spolupráca v medzinárodných a celosvetových otázkach

52. oceňuje úsilie Turecka prispievať k riešeniu v prospech mnohých regiónov vo svete zasiahnutých krízou, najmä na Blízkom východe a Južnom Kaukaze, ako aj so zreteľom na vzťahy medzi Afganistanom a Pakistanom; oceňuje najmä aktívny a konštruktívny príspevok Turecka v nadväznosti na konflikt medzi Ruskom a Gruzínskom s cieľom podporiť mier a stabilitu v južnom Kaukaze, najmä prostredníctvom návrhu platformy stability a spolupráce na Kaukaze; vyzýva Radu a Komisiu, aby zintenzívnila spoluprácu s Tureckom a hľadali synergie vo vzťahu Turecka a EÚ k týmto regiónom;

53. blahoželá Turecku k jeho zvoleniu za člena Bezpečnostnej rady OSN a vyzýva tureckú vládu, aby v rámci OSN uplatňovala prístup, ktorý bude úzko koordinovaný s pozíciou EÚ;

54. víta ratifikáciu Kyótskeho protokolu tureckým parlamentom;

(1) Európska komisia: Opatrenia prijaté v súvislosti s nelegislatívnymi uzneseniami Európskeho parlamentu – máj II 2008.

Štvrtok 12. marca 2009

55. víta trvalý prínos Turecka k Európskej bezpečnostnej a obrannej politike a operáciám NATO; vyjadruje však poľutovanie, že strategickú spoluprácu NATO-EÚ nad rámec dohôd Berlín plus naďalej blokujú námietky Turecka, čo má negatívne dôsledky na ochranu nasadeného personálu EÚ, a dôrazne vyzýva Turecka, aby od týchto námietok čo najskôr upustilo; vyzýva Radu, aby uskutočnila konzultácie s Tureckom, ako jedným z najväčších poskytovateľov jednotiek, vo fáze plánovania a rozhodovania o Európskej bezpečnostnej a obrannej politike;

56. vyzýva tureckú vládu, aby podpísala štatút Medzinárodného trestného súdu a predložila ho na ratifikáciu, čím ďalej zvýši podiel a účasť Turecka na celosvetovom mnohostrannom systéme;

*

* *

57. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.

Správa o pokroku Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko za rok 2008

P6_TA(2009)0135

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. marca 2009 o správe o pokroku Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko za rok 2008

(2010/C 87 E/29)

Európsky parlament,

- so zreteľom na závery predsedníctva prijaté na zasadnutí Európskej rady v Solúne 19. – 20. júna 2003, na ktorom dostali všetky štáty západného Balkánu prísľub, že sa stanú členmi EÚ,
- so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN S/RES/817 zo 7. apríla 1993 a S/RES/845 z 18. júna 1993,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady zo 16. decembra 2005 udeliť Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko postavenie kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ a na závery predsedníctva Európskej rady prijaté na zasadnutiach 15. – 16. júna 2006 a 14. – 15. decembra 2006,
- so zreteľom na dočasnú dohodu medzi Helénskou republikou a Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko z roku 1995,
- so zreteľom na vyhlásenie EÚ a krajín západného Balkánu, ktoré jednomyselne schválili ministri zahraničných vecí všetkých členských štátov EÚ a ministri zahraničných vecí krajín západného Balkánu v Salzburgu 11. marca 2006,
- so zreteľom na závery štvrtého zasadnutia Rady pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko z 24. júla 2007,